

риторії; інженерно-геологічна ситуація курортної території; екологічне зонування території курорту; характеристика природних лікувальних ресурсів тощо.

Державний кадастр природних територій курортів дозволяє забезпечити збирання, оброблення, збереження та аналіз інформації про стан курортних територій та природних лікувальних ресурсів, прогнозувати їх зміни під впливом господарської діяльності, розробляти науково обґрунтовані рекомендації для прийняття управлінських рішень, забезпечувати розроблення комплексних планів розвитку курортних територій та корегування містобудівної документації (Екологічне право України: підручник для студентів вищих навчальних закладів / За ред. Каракаш І.І. – Одеса: Фенікс, 2012).

Гайдаржи Х. А.

*Національний університет «Одеська юридична академія», аспірантка
кафедри аграрного, земельного та екологічного права*

ПРАВОВІ НАСЛІДКИ ВІДЧУЖЕННЯ ПІДПРИЄМСТВА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРЬКИМ ПЕРЕРОБНИМ КООПЕРАТИВОМ

Сільськогосподарський переробний кооператив відповідно до Закону України «Про сільськогосподарську кооперацію» від 17 липня 1997 року в редакції від 19 січня 2013 року, створюється для здійснення переробки с/г сировини, що виробляється членами такого кооперативу (виробництво хлібобулочних, макаронних виробів, овочевих, плодово-ягідних, м'ясних, молочних, рибних продуктів, виробів і напівфабрикатів з льону, луб'яних культур, лісоматеріалів і пиломатеріалів тощо). Навіть саме визначення надається законодавцем через призму функціонального призначення відповідного кооперативу. Такий підхід передбачає наявність повноцінного підприємства – цілісного майнового комплексу, що придатний та достатній для здійснення повного циклу виробництва певної с/г продукції. Таке підприємство, якщо воно є власністю с/г переробного кооперативу, може бути відчужене як єдиний об'єкт. В даній ситуації правове положення с/г переробного кооперативу, що залишається без підприємства, не врегульовано чинним законодавством.

Правові питання сільськогосподарської обслуговуючої кооперації вивчались відомими вченими, серед яких Я. З. Гасцька-Колотило, О. В. Гафурова, Н. С. Гавриш, В. В. Зіновчук, П. Ф. Кулинич, В. М. Масін, В.І. Семчик, А. М. Статівка, Н.І. Титова, В. Ю. Уркевич, В.І. Федорович та інші вчені. Однак, органічна пов'язаність с/г переробного кооперативу із виробництвом та правові наслідки відсутності такого зв'язку потребують додаткових наукових пошуків. Таким чином, метою дослідження є визна-

чення юридичної долі с/г переробного кооперативу при відчуженні цілісного майнового комплексу.

Бажання провести відчуження підприємства оформлюється відповідним рішенням уповноваженого органу кооперативу. Закон України «Про кооперацію» надає право самостійно регламентувати дане питання в статуті, тобто порядок розпорядження майном вирішується самим кооперативом. В статуті немає обов'язкового зазначення суми капіталу, так як кооператив є юридичною особою «зі змінним капіталом». Крім того, пайовий та неподільний фонди можуть постійно варіювати. Таким чином, відсутня необхідність вносити зміни до статуту в зв'язку із відчуженням підприємства як цілісного майнового комплексу. Пайова участь залишається при інших рівних умовах незмінною. Проте чи може юридично існувати с/г переробний кооператив, якщо він фактично не має відповідного підприємства по переробці продукції? Він по суті є об'єднанням, котре має певний капітал, і має виконувати передбачене законом спеціальне призначення та статутні завдання.

Не провадження реальної діяльності с/г переробним кооперативом або ведення іншої діяльності, яка не підпадає під його легальне визначення, юридично не карається ні шляхом примусової ліквідації, ні іншим чином. Показово, що спеціальний закон не передбачає ніяких особливостей ліквідації с/г обслуговуючих кооперативів (окрім права на пай, що виражений у формі земельної ділянки), та при вирішенні даного питання відсилає нас до загального кооперативного закону. Однак, ст. 29 Закону України «Про кооперацію» скупю пропонує два варіанти ліквідації кооперативу: за рішенням загальних зборів чи за рішенням суду.

Для більш детального врегулювання слід звернутись до Господарського кодексу України (далі – ГК), який в ч. 6 ст. 59 визначає, що суб'єкт господарювання ліквідується: за ініціативою уповноважених осіб; у зв'язку із закінченням строку, на який він створювався, чи у разі досягнення мети, заради якої він створювався; у разі визнання його банкрутом; у разі скасування його державної реєстрації. Так, ні загальним, ні спеціальним законодавством не передбачено особливих правил, що змушували б ліквідувати с/г переробний кооператив, який не здійснює діяльність, що обумовлює його назву. Звичайно, такий висновок не може бути прийнятим з точки зору елементарної логіки та з позицій необхідності збереження сутності кооперативних організацій як особливих форм господарювання. Кроки у цьому напрямку вже зроблені у вигляді окремих законодавчих положень, наприклад, про обов'язкову господарську участь членів у діяльності с/г обслуговуючого кооперативу; прямої вказівки на те, що взаємні зобов'язання членів та кооперативу, їх оформлення, порядок виконання та інші деталі мають бути прописані у правилах внутрішньогосподарської діяльності – локальному нормативно-правовому акті.

Однак, такі розрізнені норми не можуть категорично заборонити с/г переробному кооперативу бути інертним в своїй діяльності, передбаченій у його легальному визначенні. В зв'язку із тим, що законодавчо не закріплено такої підстави для ліквідації с/г переробного кооперативу як невиконання ним передбаченої функції у вигляді переробки с/г сировини, такий кооператив опиняється в схожому положенні із суб'єктами господарювання інших організаційно-правових форм. Однак це неприпустимо з огляду на існування особливих кооперативних принципів, які відокремлюють ці організації від інших. Кооперативи мають особливе правове положення, і це повинно проектуватись в тому числі на перелік можливих причин ліквідації відповідного кооперативу.

Таким чином, буде цілком доречно, на наш погляд, доповнити Закон України «Про с/г кооперацію» статтею, що встановлювала б підставою ліквідації с/г переробного кооперативу відсутність у нього підприємства по переробці сільськогосподарської сировини протягом більше ніж одного року. Такий строк з огляду на сезонність сільського господарства є досить оптимальним. Правом ініціювання процесу ліквідації з названої причини необхідно наділити членів кооперативу, інших зацікавлених осіб, прокурора (у випадку, якщо зачіпаються державні інтереси, наприклад, с/х переробний кооператив отримує державну підтримку, не будучи діючим суб'єктом АПК), органи місцевого самоврядування.

Підстава ліквідації с/г переробного кооперативу, що фактично не діє та/або діяльність якого не відповідає його назві, є одним із проявів контролю за кооперативною ідентичністю. Встановлення чітких меж втручання у внутрішньогосподарську діяльність с/г переробного кооперативу, зокрема у випадку ініціювання його ліквідації, а також надання кооперативу обґрунтованого строку на виправлення положення дозволить створити надійні бар'єри для зловживань та порушень.

Караханян К. М.

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
асистент кафедри аграрного, земельного та екологічного права*

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ КОНКУРЕНТНОЇ ПРИВАТИЗАЦІЇ ОКРЕМИХ ГРУП ЗЕМЕЛЬ В УКРАЇНІ

Проведення земельних торгів в Україні починалося в умовах відсутності необхідної правової бази і відповідної інфраструктури ринку землі. В умовах законодавчої невизначеності мали місце безліч порушень, наслідки яких відчутні й у даний час. Правове регулювання конкурентного продажу окремих груп земель, зокрема, земельних ділянок державної власності, на яких розташовані об'єкти, що підлягають приватизації, має свої особливості. Перелік таких об'єктів закріплено в ч. 1 ст. 5 Закону